

Parks, Policies and People. Nature Conservation Governance in Post-Socialist EU Countries

Natalya Yakusheva

Huddinge: Södertörns Högskola 2017

305 sider. ISBN 9789187843945

Omtalt av **Karsten Jørgensen** [professor i landskapsarkitektur, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), karsten.jorgensen@nmbu.no]

Natalya Yakushevas PhD-avhandling *Parks, Policies and People. Nature Conservation Governance in Post-Socialist EU Countries* tar opp spørsmål knyttet til bygdeutvikling i forbindelse med naturvern. Dette er et viktig tema generelt, og i tidligere østblokkland er temaet akutt. De økonomiske og sosiale omveltningene som fulgte overgangen fra en sosialistisk velferdsmodell til markedsøkonomi, kombinert med EUs satsning på naturvern gjennom Natura 2000, fikk store konsekvenser for store befolkningsgrupper på landsbygda. Et hovedspørsmål i boka er derfor hvordan naturvern kan kombineres med utvikling av bærekraftig bygdeutvikling. Et annet hovedspørsmål boka tar opp, er hvordan EUs normer for naturvern kommer til uttrykk på lokalt nivå i ulike kontekster. Lignende studier er kjent fra andre deler av EU, men ikke fra Øst-Europa.

Gjennom casestudier i Slovakia og Polen viser denne avhandlingen at folk som er bosatt i naturvernområder på landsbygda i tidligere østblokkland, fremdeles er bekymret for mulighetene til å klare seg økonomisk i fremtiden, selv om medlemskapet i EU har åpnet for bedre muligheter til å få økonomisk støtte til både naturvern og bygdeutvikling. Samtidig viser studien at naturvern generelt har bidratt til en demokratisering av medvirkning på lokalt nivå. Dette gjelder selv om det stadig er tendenser til en ovenfra-og-ned-organisering av arbeidet med naturvern, og til en generell mistro til statlige myndigheter. Gjennom ulike politiske mekanismer har naturvern fått flere aktører – som NGOer, private firmaer og grunneiere – til å engasjere seg, og dermed styrket den politiske betydningen av nasjonalparkene.

Boken inneholder noen fotografier og beskrivelser som gir noen viktige glimt inn i hvilke landskapsverdier som er i spill i de områdene som er studert: Karpatene i Polen og Slovakia har verdifulle landskap med høye fjell og grønne daler med både

dype skoger, vill natur og tradisjonsrikt landbruk. Her er en økende turisme, nettopp takket være de spektakulære landskapene. Det ene casestudiet er også av stor interesse i en forvaltningssammenheng: Pieniny-området ble vernet på begge sider av grensen mellom Polen og Slovakia i 1932; det var det første eksempelet på naturvern på tvers av nasjonale grenser i Europa.

Boken er delt inn i seks deler, hvor del en og to tar for seg bakgrunn og kontekst for studien samt metode og teori. Forfatteren baserer avhandlingen på tre teoretiske innfallsvinkler: såkalt «MLG-teori» – det vil si «multilevel governance» – europeisering og post-sosialistiske studier. I del tre gjør forfatteren rede for den politiske bakgrunnen for det området studien er utført i, Karpatene, og i del fire presenteres de empiriske resultatene. I del fem og seks følger analyse og konklusjon.

Teksten er godt skrevet og argumentene er lette å følge, og den tydelige strukturen gjør den enkel å slå opp i og få oversikt over de ulike temaene. De mange figurene bidrar til klargjøring av for eksempel organisatoriske sammenhenger mellom forvaltningsnivåer og historiske forhold. Boken anbefales alle som er interessert i landskapsforvaltning i Øst-Europa generelt og i naturvern og nasjonalparkenes betydning for bygdeutvikling spesielt.